

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou ve věci

žalobce: Z. V.
zastoupený JUDr. Vladimírem Zonkem, advokátem sídlem 702 00
Ostrava, Vítězná 3334/7
proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlím Křížová 25, 150 00 Praha 5

o žalobách proti rozhodnutí žalované 9. 4. 2015 a 27. 7. 2015, o starobní důchod,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobci nebyl přiznán starobní důchod k datu dosažení 58 let věku, poněvadž nezískal potřebnou dobu pojištění v preferované pracovní kategorii, byl mu přiznán až k datu dosažení 59 let věku.
2. Žalobce se včasnými žalobami domáhal zrušení obou rozhodnutí uvedených v záhlaví tohoto rozsudku, když shodně v obou žalobách namítal nesprávné zařazení učebního poměru v letech 1971 až 1974 do pracovní kategorie, když dle něho toto období mělo být správně zařazeno do pracovní kategorie I.B, s odkazem na překlasifikování

pracovních kategorií v koksárenských provozech v r. 1985. Proto je nutno i dobu učebního oboru přehodnotit do I.B pracovní kategorie. Z tohoto důvodu navrhl obě rozhodnutí zrušit a věci vrátit žalované k dalšímu řízení.

3. Žalovaná k žalobám uvedla, že podmínky nároku na starobní důchod jsou stanoveny v ustanoveních § 28 až 32 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále také „ZDP“). Podle § 74 ZDP nároky na snížení věkové hranice pro vznik nároku na starobní důchod podle předpisů platných před 1. lednem 1996 po odpracování stanovené doby zaměstnání v I. pracovní kategorii nebo I. (II.) kategorii funkcí zůstávají zachovány do 31. prosince 2018. Snížená věková hranice pro vznik nároku na starobní důchod se přitom považuje pro účely tohoto zákona za důchodový věk. Podle ust. § 21 odst. 1 písm. d) zákona č. 100/1988 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, má občan nárok na starobní důchod, jestliže byl zaměstnán nejméně 25 roků a dosáhl aspoň 58 let, byl-li zaměstnán nejméně 20 roků v zaměstnání I.B pracovní kategorie. Podle ust. § 174 zákona č. 235/1992 Sb., o zrušení pracovních kategorií a o některých dalších změnách v sociálním zabezpečení, občan, který vykonával před 1. lednem 1993 zaměstnání I.B pracovní kategorie, má po 31. prosinci 1992 nárok na starobní důchod, jestliže byl zaměstnán nejméně 25 roků a dosáhl věku alespoň 59 let, byl-li zaměstnán nejméně 15 roků v zaměstnání I.B pracovní kategorie a toto zaměstnání trvalo ke dni 31. prosince 1992. Dle dokladů nacházejících se v evidenci žalované, a které žalobce přiložil k žádosti o starobní důchod, odpracoval žalobce v zaměstnání zařazeném do I.B pracovní kategorie pouze 17 roků a 326 dnů. S ohledem na výše uvedené zákonné předpisy žalobci nárok na starobní důchod v 58 letech věku nevznikl, neboť nezískal potřebných 20 roků zaměstnání v I.B pracovní kategorii. V případě žalobce nemohla tedy žalovaná postupovat jinak, než jeho žádost o starobní důchod zamítnout, neboť nebyly splněny kogentní normou stanovené podmínky pro přiznání důchodu. Žalovaná je přesvědčena, že jedině zaměstnavatel je oprávněn zařazovat zaměstnání do preferovaných pracovních kategorií. Povinností organizací bylo při vykazování preferované pracovní kategorie sledovat nejen, že činnost byla vykonávána na rizikovém pracovišti podle popisu práce uvedené v resortním seznamu, ale též zda pracující soustavně nebo převážně práce uvedené v resortním seznamu vykonával. Časová převaha vykonávané práce se přitom sledovala v období kalendářního měsíce dokonce po jednotlivých hodinách a zaměstnání se zařazovalo do preferované kategorie s ohledem na celkový počet hodin té činnosti, která převažovala. Podle evidenčního materiálu vykonával žalobce v době od 1. 9. 1971 do 31. 12. 1972 zaměstnání zařazené do II. pracovní kategorie a v době od 1. 1. 1973 do 30. 4. 1974 bylo jeho zaměstnání zařazeno do III. pracovní kategorie. Žalovaná při svém rozhodování a hodnocení doby zaměstnání od 1. 9. 1971 do 30. 4. 1974 vycházela z řádně vyplněných a zaměstnavatelem potvrzených evidenčních listů důchodového pojištění a o údajích v nich uvedených nemá důvod pochybovat. Ostatně žalobce správnost svého zařazení do příslušné pracovní kategorie na počátku každého následujícího roku potvrzoval na evidenčních listech svým podpisem a v případě uvedení nesprávných údajů tak měl možnost tuto evidenci rozporovat.
4. Žalovaná rozhodnutím ze dne 9. 4. 2015 zamítla námitky a potvrdila své rozhodnutí ze dne 31. 1. 2014, jímž zamítla žalobci žádost o starobní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 29 a § 74 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, ustanovení § 174 zákona č. 235/1992 Sb., a ustanovení § 21

- zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném do 31. 12. 1995, neboť mu nárok na snížení důchodového věku ke dni 14. 3. 2014 nevznikl.
5. Rozhodnutím ze dne 27. 7. 2015 žalovaná zamítla námitky a potvrdila své rozhodnutí ze dne 7. 5. 2015, jímž žalobci přiznala od 14. 3. 2015 starobní důchod podle ustanovení § 29 odst. 1 ZDP ve výši 13.449 Kč měsíčně.
 6. Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 22. 2. 2017, č. j. 20 Ad 32/2015 – 86 obě žaloby zamítl a rozhodl, že žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení. Soud při právním posouzení vycházel z předpokladu, že zařazení do I. nebo II. pracovní kategorie bylo možno jen v případě, že pracovní činnost byla vykonávána soustavně a v průběhu měsíce převážně na pracovištích zařazených do preferované kategorie, tak jak je stanoveno v § 14 zákona č. 100/1988 Sb. I když v ust. § 3 nařízení vlády č. 117/1988 Sb. je pro potřeby posouzení hodnocení činnosti v preferované pracovní kategorii pro kategorii učňů vyžadována pravidelnost praktického vyučování na pracovištích v preferovaných pracovních kategoriích, nelze „pravidelnost“ hodnotit samostatně bez vztahu oné časové převahy. Při této úvaze a v souvislosti se zjištěným skutkovým stavem krajský soud dospěl k závěru, že žalobci nelze hodnotit v jakékoliv preferované pracovní kategorii první ročník učebního poměru, což mělo za následek, že žalobce nezískal potřebný počet dní v preferované pracovní kategorii.
 7. Uvedené rozhodnutí krajského soudu bylo zrušeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Ads 60/2017-35 a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu projednání. Nejvyšší správní soud vyslovil, že z citované právní úpravy nevyplývá úmysl zákonodárce započítat dobu studia učně připravovaného pro zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie jako dobu zaměstnání této pracovní kategorie až tehdy, pokud by jeho odborný výcvik prováděný pravidelně na pracovištích nebo v provozech, kde se vykonávají zaměstnání I. (II.) z hlediska počtu hodin (časově) převažoval nad teoretickou výukou odborných a všeobecných předmětů. Je zde totiž vyjádřen pouze požadavek na pravidelnost tohoto praktického vyučování v rámci studia. Nejvyšší správní soud uzavřel, že v dalším řízení proto krajský soud opětovně posoudí, zda stěžovatel naplnil výše vymezené podmínky vyplývající z § 3 odst. 1 nařízení vlády č. 117/1988 Sb. potřebné k tomu, aby mohla být doba studia žáka středního odborného učiliště připravovaného pro zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie započítána jako doba zaměstnání této pracovní kategorie. Znovu tedy posoudí, zda stěžovatel splnil podmínku pravidelnosti praktického vyučování v průběhu doby jeho studia, a bude-li splněna, bude se dále věnovat posouzení, zda byla naplněna i druhá z uvedených podmínek, a to, že se tento pravidelný praktický odborný výcvik prováděl na pracovištích nebo v provozech, kde se vykonávají zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie. Uvedené totiž dle Nejvyššího správního soudu dosud nebylo postaveno najisto.
 8. Krajský soud rozsudkem ze dne 3. 12. 2019 č. j. 20 Ad 32/2015-134 obě žaloby zamítl. Uvedený rozsudek Nejvyšší správní soud v Brně zrušil rozsudkem ze dne 31. 5. 2022 č. j. 4 Ads 16/2020-38, a to z procesního důvodu. Dospěl k závěru, že řízení před krajským soudem je zatíženo vadou, která mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku. Kasačními námitkami uplatněnými ze zbylých kasačních důvodů, které se týkaly věci samé, se již pro předčasnost nezabýval.

9. Krajský soud při opětovném přezkoumávání napadených rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloby nejsou důvodné.
10. Z obsahu správních spisů bylo zjištěno, že žalobce poprvé podal žádost o starobní důchod dne 21. 11. 2013 s datem přiznání 14. 3. 2014. O žádosti bylo rozhodnuto dne 31. 1. 2014 tak, že žádost pro nesplnění podmínek ust. § 29 a § 74 zákona č. 155/1995 Sb., § 174 zákona č. 235/1992 Sb. a § 21 zákona č. 100/1988 Sb. byla zamítnuta z důvodu, že v pracovní kategorii I.B získal započitatelných pouze 17 let a 326 dnů, namísto 20 let. Součástí je Osobní list důchodového pojištění ze dne 22. 1. 2014, ve kterém je vykázáno v období od 1. 9. 1971 do 31. 12. 1972 celkem 488 dní ve II. pracovní kategorii, a dále je v preferované pracovní kategorii I. s nárokem v 58 letech vykázáno 4263 dnů od 1. 5. 1974 do 31. 12. 1985, dále 76 dnů od 1. 1. 1986 do 31. 5. 1986, od 1. 1. 1987 do 31. 12. 1992 je vykázáno 2190 dnů, přičemž však v období od 1. 6. 1986 do 31. 12. 1986 je vykázáno 214 dnů ve II. pracovní kategorii.
11. Druhou žádost o starobní důchod s datem přiznání k 14. 3. 2015 podal žalobce dne 16. 3. 2015. Této žádosti bylo vyhověno a starobní důchod byl přiznán rozhodnutím žalované ze dne 7. 5. 2015 ode dne 14. 3. 2015.
12. K otázce výkonu zaměstnání v preferované pracovní kategorii I.B v době od 1. 9. 1971 do r. 1974 – doba učebního poměru, jsou v dávkovém spise založeny kopie evidenčních listů důchodového zabezpečení, a to potvrzující od 1. 9. 1971 do 31. 12. 1971 122 dnů ve II. pracovní kategorii a od 1. 1. 1972 do 31. 12. 1972 366 dnů rovněž ve II. pracovní kategorii vystavené OKR-Důl Hlubina n.p. a následná doba od 1. 1. 1973 až do 9. 7. 1974 je vykázána Odborným učilištěm Báňských strojíren OKR, n.p. ve III. pracovní kategorii.
13. Z obsahu správních spisů spoluúčnů M. S., Z. K. a F. K. bylo zjištěno, že všichni tito mají zcela shodně se žalobcem vykázanou dobu učebního poměru ve II. pracovní kategorii od 1. 9. 1971 do 31. 12. 1972 a ve III. pracovní kategorii dobu od 1. 1. 1973 do 9. 7. 1974.
14. U jednání soudu dne 30. 3. 2016 žalobce uvedl, že v r. 1971 uzavřel s koksovnami učební smlouvu a nastoupil do učení na učiliště Dolu Hlubina. Učební praxi však vykonávali na Koksovně Karolina. Pracovali jak v dílnách, tak provozech. Bohužel po roce učení učiliště bylo zrušeno a je, jako zámečnické učně, přeřadili na Báňské strojírně OKR (dále také jen „BASTRO“) a havíře na Důl Vítězný únor. Paní H. dobře věděla, kde jejich učni pracují, tak to vypsala správně v preferované kategorii na rozdíl od BASTRA, kteří měli své učňovské dílny jen ve III. kategorii. Nevykonávali praxi v učebních provozech BASTRA, ale nadále na stejných pracovištích jako v 1. ročníku. „Bastráci“ měli své učiliště. Pokud se týká Koksovny Karolina, ta měla uhelné prádlo, které je běžně u dolů, proto důlní zámečníci se na koksovně učili svůj důlní obor. V roce 1985 se změnila pracoviště na jedničku, a to zpětně, a proto by šel v 58 letech do starobního důchodu. Pokud se týká výkonu odborné praxe, pak vchod do šaten byl společný, byl oddělen mříží. Dílna byla také společná – pro zámečníky. Část byla vyčleněna pro učňovské středisko. Učni, zvláště v druhé polovině roku, už chodili do provozu. Např. na koksovně – na baterie, do chemie, všude, kde je poslali. Bylo to myšleno tak, aby si udělali kolečko po provozu a ke všemu přičichli. Pracoval na jednom pracovišti, a přesto prošel celou koksovnou.

15. Z účastnické výpovědi žalobce provedené u jednání soudu dne 22. 10. 2019 a dne 13. 9. 2022 bylo zjištěno, že po celou dobu učebního poměru žalobce vykonával odborný výcvik na Koksovně Karolina. V prvním a druhém ročníku odborný výcvik probíhal tak, že týden učni chodili do školy, měli teorii a druhý týden odborný výcvik. Takto probíhala výuka a odborný výcvik pravidelně během celého školního roku v prvním a druhém ročníku učebního poměru. Co se týče školních prázdnin, pak jak po prvním, tak i po druhém ročníku, jeden celý měsíc měli volno a jeden celý měsíc probíhal odborný výcvik. Ve třetím ročníku, a to během celého školního roku v týdnu měli vždy dva dny teoretické výuky, tedy chodili do školy a tři dny byl odborný výcvik. Dále stran odborného výcviku žalobce tvrdil, že v prvním ročníku v prvním pololetí probíhal odborný výcvik převážně v dílnách a ve druhém pololetí prvního ročníku odborný výcvik naopak převážně probíhal v provozu na Koksovně Karolina, takže z hlediska celého školního roku z 50 % probíhal odborný výcvik v dílnách a z 50 % v provozu na koksovně. Dílny se nacházely rovněž na Koksovně Karolina. O tom, na jaké pracoviště do provozu ten který den půjde, se dozvěděl až na místě samém ráno v dílně. Když byl odborný výcvik, pokaždé nejprve přišli ráno na dílnu a až na dílně se učni od mistra dozvěděli, na jakém pracovišti budou pracovat. Již v prvním ročníku žalobce absolvoval tzv. „kolečko“, čili prošel různými pracovišti koksovny, aby se seznámil s prostředím. Žalobce rovněž tvrdil, že odborný výcvik absolvoval na celé koksovně, tj. na pracovištích koksové pece, třídírna koksu, chemická výroba, prádlo a všeobecné středisko. Po absolvování uvedeného „kolečka“ pak odborný výcvik vykonával převážně na pracovišti koksové pece a koksochemie, čili na výše zmíněném pracovišti chemické výroby. Žalobce uvedl, že celé tzv. „kolečko“, kdy prošel výše uvedenými pracovišti v rámci odborného výcviku, absolvoval asi jen jednou. Následně pak odborný výcvik vykonával převážně na pracovišti koksochemie a koksové pece, jednorázově podle potřeby byl zařazován i na jiná pracoviště, např. na prádlo. Co se týče odborného výcviku ve druhém ročníku, tvrdil, že ten ze 70 % vykonával na provozu a zbývající část v dílnách. Odborný výcvik ve druhém ročníku v provozu Koksovna Karolina probíhal výlučně na pracovišti koksové pece a koksochemie. Také ve druhém ročníku se stávalo, že vykonával odborný výcvik nejenom na těchto dvou zmíněných pracovištích koksové pece a koksochemie, ale i na jiných pracovištích, kam je mistr vyslal dle potřeby. Žalobce dále tvrdil, že ve třetím ročníku učebního poměru odborný výcvik probíhal výlučně na pracovištích provozu Koksovny Karolina, a to na pracovištích koksové pece, kam patřila i třídírna koksu a na pracovišti koksochemie. Mohlo se stát, že nárazově odborný výcvik vykonával i na jiných pracovištích, kde bylo potřeba, např. odklízeli sněh, na dílně skládali převodovky, opravovali parní a vodní potrubí, a to i na prádle, čili po celé Koksovně Karolina. Žalobce uvedl, že nikdy neobdržel plán odborného výcviku, tedy přehled informací o tom, kdy a na jakém pracovišti bude v rámci odborného výcviku pracovat. Předpokládá, že mistr takový plán k dispozici měl, učni však nikoliv. Žalobce neměl ani žádnou evidenci o tom, kdy a na jakém pracovišti odborný výcvik během učebního poměru vykonával. Do učňovské knížky se nic takového nezaznamenávalo, pouze známky. K dispozici má už jen výuční list, učňovské knížky nikoliv. Dále žalobce k dotazu soudu uvedl, že pro Koksovnu Karolina se tehdy učilo 5 učňů – M. S., F. K., V. B. či B. a jeho bratr A. V. Jinak na koksovně vykonávali odborný výcvik i učni, kteří se učili pro všechny koksovny v rámci OKK. Pan V. B. se nedoučil, skončil v prvním či ve druhém ročníku. Pana S. a pan K. splnili závazek odpracovat 3 roky na Koksovně Karolina po

ukončení učebního poměru a pak už na Koksovně Karolina nepracovali, takže se jich daná problematika stran pracovních kategorií netýká. Bratr žalobce, pan A. V. před 10 lety zemřel. Žalobce tvrdil, že zásadní problém vidí v tom, že po prvním ročníku po přechodu na učiliště BASTRO, nebyli učni pro Koksovnu Karolina zařazeni do II. pracovní kategorie, ale souhrnně tak jako ostatní učni BASTRA do III. kategorie. Tím si vysvětluje, proč v evidenčním listu k létům 1973 a 1974 nejsou u kolonek, do nichž se zaznamenávají údaje o počtu kalendářních dnů v kategorii I. a II., uvedeny žádné údaje. Tvrdil také, že v letech 1972 – 1974, kdy se učil a odborný výcvik vykonával na Koksovně Karolina, všechna pracoviště Koksovně Karolina spadala pod II. pracovní kategorii. V každém případě všichni zámečníci byli zařazeni do II. pracovní kategorie. Samozřejmě úředníci anebo soustružníci na dílně do II. pracovní kategorie zařazeni nebyli. V posuzovaném období na Koksovně Karolina nebylo žádné pracoviště, které by bylo zařazeno do I. kategorie, až na profese tzv. bílých zedníků, což jsou zedníci, kteří pracovali v horku v koksových pecích. Tito zaměstnanci mohli být zařazeni do I. pracovní kategorie, ale zámečníci, jako byl on, rozhodně ne. Žalobce dále tvrdil, že si nevzpomíná, zda v 1. ročníku, kdy jak uvedl, už vykonával praxi i na pracovišti koksochemie a koksové pece, absolvoval nějaké bezpečnostní školení. Předpokládal, že ano. Uvedl, že na těchto pracovištích v I. ročníku vykonával pomocné práce jako úklid, výroba těsnění, čištění strojního zařízení, něco rozebíral, něco skládal, pomáhal mistrovi, vedoucímu. Stejný průběh měl i výkon odborné praxe ve 2. a 3. ročníku. K předestřenému obsahu učebního dokumentu schváleného Ministerstvem školství v roce 1967 (zjištění z tohoto listinného důkazu jsou uvedena v odst. 18 tohoto rozsudku), kterýžto dokument obsahuje údaje o učebním plánu učně v učebním oboru provozní zámečník, žalobce uvedl, že něco jiného je tento dokument a něco jiného je praxe. Tvrdil dále, že i na nejtěžším provozu jako je koksochemie a koksové pece, bylo třeba pozametát. Jako učni vykonávali pomocné práce, uklízeli, pomáhali při přenášení nějakého těžkého břemene.

16. Z výpovědi svědkyně M. V., pracovnice OKK Koksovně, bylo zjištěno, že pravidelnost odborného výcviku byla prováděna na různých pracovištích a střediscích firmy, učni pracovali i v dílnách a v r. 1985 pak došlo zpětně k přehodnocení pracovních kategorií I., protože v předcházejících obdobích tam byla jenom II. pracovní kategorie. V r. 1985 došlo k přiznání I. pracovních kategorií i pro pracovníky koksovně. Došlo k vymezení výrobních středisek a pracovišť, která byla zařazena do I. pracovní kategorie. Do této kategorie bylo zařazeno středisko koksových pecí a chemické výroby, nepatřila tam úprava uhlí, uhelná služba, laboratoře, všeobecná údržba. Pokud šlo o učně, tak aby poznali veškerou činnost, tak dělali kolečko, tzn., že dvě směny byli na koksových pecích, pak další směny uhelná služba, která nebyla v kategoriích, vlastně se točili, aby poznali všechnu problematiku. Je pravdou, že nemá přesné poznatky, do jaké míry v jednotlivém ročníku učení se jejich učni zúčastňovali odborné praxe na odborných pracovištích, jen vyčetla z metodického pokynu ČSSZ z roku 1985, že v 1. ročníku se praxe nezúčastňovali a naplno až ve 3. ročníku, že tu podmínku mohli splnit až ve 3. ročníku, kdy ten výcvik byl pravidelný. Po převodu učňů z Dolu Hlubina na Báňské strojírny nemohlo dojít ke změně výkonu odborného výcviku učňů na jiných pracovištích, než na kterých vykonávali tuto činnost, kdy ještě učební obor se vykonával u Dolu Hlubina, neboť učni při sepisování smlouvy podepisovali učňovskou smlouvu, která předcházela pracovní smlouvě a k důkazu

předložila pracovní smlouvu mezi žalobcem a n.p. OKK Koksovny ze dne 21. 2. 1973, která potvrzuje, že v době uzavření pracovní smlouvy, žalobce se t.č. připravoval ve II. roce učebního poměru v oboru provozní zámečnick na Odborném učilišti BASTRO a po vykonání závěrečné učňovské zkoušky bude zařazen jako provozní zámečnick, což je sjednaným druhem práce údržba závodu Karolina.

17. Po zrušení rozsudku krajského soudu ze dne 22. 2. 2017 a vrácení věci Nejvyšším správním soudem, krajský soud doplnil dokazování o výsledch svědkyně paní I. F., bývalé zaměstnankyně OKK Koksovny a.s. Z výpovědi svědkyně I. F., bylo zjištěno, že svědkyně pracovala u podniku OKK Koksovny a.s. od roku 1977 do 1. 1. 2011, a to nejprve jako mzdová účetní a posléze na personálním oddělení. Pokud jde o výkon praxe učňů učebního oboru provozní zámečnick u podniku OKK Koksovna v období od 1. 9. 1971 do roku 1974, tak z počátku, zhruba jako patnáctiletí, učni praxi vykonávali převážně v dílnách. Pak učni chodili na praxi i do dalších provozů jako úpravna uhlí, uhelná služba, koksovací pece, třídírny uhlí, chemická výroba. Svědkyně nebyla schopna specifikovat rozsah, resp. i četnost výkonu praxe na tom kterém výše uvedeném pracovišti. Převážně byli učni v dílnách. Ve kterém ročníku začali docházet učni na praxi i na výše uvedená pracoviště a nejenom tedy do dílen, svědkyně neví. Dílny byly zařazeny do III. pracovní kategorie. Pokud si to dobře pamatuje, pak pracoviště úpravna uhlí, uhelná služba a třídírny byly zařazeny do II. pracovní kategorie, pracoviště koksovací pece a chemická výroba byly zařazeny do I. pracovní kategorie. Svědkyně prováděla záznamy do evidenčních listů o době zaměstnání. Nemá již ve své dispozici žádné listinné podklady. V minulosti se učni učili pod BASTRO a u OKK Koksovny vykonávali praxi. Neuvědomuje si, že by v té době učňům vyplňovali evidenční listy. Evidenční listy vyplňoval asi někdo z BASTRA. V podniku OKK Koksovny pracovala až od roku 1977. Vlastní poznatky o výkonu praxe učňů má až ve vztahu k době, kdy pracovala u OKK Koksovny a evidenční listy začali vyplňovat až v okamžiku, kdy po skončení učebního poměru daný člověk nastoupil do pracovního poměru u OKK Koksovny. Předpokládá však, že tak, jak výkon praxe učňů popsala, praxe probíhala i v době, kdy ještě u OKK Koksovny nebyla zaměstnána. Svědkyně nezná nikoho, kdo pracoval na osobním oddělení, případně na mzdovém oddělení OKK Koksovny před rokem 1977 a mohl by mít informace o výkonu praxe učňů v době od roku 1971 do roku 1974. Svědkyně nepracovala konkrétně na koksovně Karolina, ale na koksovně Svoboda a později na ředitelství OKK Koksovny. Koksovna Karolina a koksovna Svoboda spadaly pod jeden podnik Ostravsko-karvinské koksovny. Všechno řídil podnik, koksovna Karolina a koksovna Svoboda byly jednotlivými závody. Svědkyně nevěděla, zda výcvik učňů byl pravidelný.
18. Soud dále vycházel z „učebních dokumentů pro učební obory“ vydaných ministerstvem školství ze dne 21. 4. 1967, čj. 12734/67-II/2. Z Učebního plánu učebního oboru 24.24.2 - provozní zámečnick soud zjistil, že v I. ročníku bylo celkem 18 týdenních hodin vyučovacích předmětů bez nepovinných předmětů a 18 týdenních hodin odborného výcviku, ve II. ročníku se poměr týdenních hodin mezi vyučovacími předměty a odborným výcvikem změnil ve prospěch odborného výcviku 18 : 21 a ve III. ročníku poměr týdenních hodin činil 12 : 30. Z Učební osnovy odborného výcviku učebního oboru 24.24.2 - provozní zámečnick soud zjistil, že odborný výcvik se má zásadně uskutečňovat na vhodných produktivních pracích z výrobního programu

podniku. Ve výjimečných případech, kde není možno zajistit dostatek vhodné produktivní práce pro příslušné téma učební osnovy, se mohou konat i na neproduktivní práci tak, aby si učni osvojili základní dovednosti příslušného tématu. Nelze-li v dílně učebního zařízení naučit některým dovednostem, požadovaným učební osnovou, provádí se dočasně odborný výcvik v provozech toho podniku, kde jsou vyhovující podmínky. A dále soud z tohoto dokumentu zjistil, že ve třetím ročníku, v období odborného rozvoje, přecházejí učni na provozní pracoviště. Zde se seznamují s pracovními podmínkami v provozu, osvojují si výrobní normy a předně se specializují na určité druhy prací, na kterých budou po vyučení pracovat. Je nutné, aby se učni, než budou specializováni, vystřídali na všech pracovištích, která jsou typická pro učební obor provozní zámečnick.

19. Krajský soud vychází z právních závěrů Nejvyššího správního soudu vyjádřených v rozsudku č. j. 8 Ads 60/2017-35, jímž byl předchozí rozsudek v posuzované věci zrušen a věc byla vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení. V uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl, že ust. § 14 zákona o sociálním zabezpečení a § 3 odst. 1 Nařízení vlády č. 117/1988 Sb., upravovaly dvě odlišné, i když úzce propojené problematiky. Ustanovení § 14 zákona o sociálním zabezpečení zakotvovало podmínky, jejichž splnění bylo nutné k tomu, aby bylo možné určité zaměstnání zařadit pro účely důchodového zabezpečení do I. (II.) pracovní kategorie; a to pokud při něm byly vykonávány konkrétně vymezené práce „soustavně a v průběhu kalendářního měsíce převážně“. Ustanovení § 3 odst. 3 Nařízení vlády č. 117/1988 Sb., naproti tomu stanoví, kdy se doba studia učně středního odborného učiliště připravovaného pro zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie započítává jako doba zaměstnání této pracovní kategorie pro účely důchodového zabezpečení. Je tomu tak tehdy, jestliže se praktické vyučování provádí pravidelně na pracovištích nebo v provozech, kde se vykonávají zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie. Dle závěru nejvyššího správního soudu z citované právní úpravy nevyplývá úmysl zákonodárce započíst dobu studia učně připravovaného pro zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie jako dobu zaměstnání této pracovní kategorie až tehdy, pokud by jeho odborný výcvik prováděný pravidelně na pracovištích nebo v provozech, kde se vykonávají zaměstnání I. (II.) z hlediska počtu hodin (časově) převažoval nad teoretickou výukou odborných a všeobecných předmětů. Nejvyšší správní soud zdůraznil, že je zde totiž vyjádřen pouze požadavek na pravidelnost tohoto praktického vyučování v rámci studia. Dle názoru soudu je nepochybné, že praktické vyučování žalobce v rámci učebního poměru probíhalo pravidelně, to plyne z jeho výpovědi a také z učebních dokumentů pro učební obory vydané Ministerstvem školství ze dne 21. 4. 1967 č. j. 1273467-II/2, z učebního plánu učebního oboru 24.24.2 provozní zámečnick. Za podstatnou soud považuje také tu skutečnost, že žalobce ani netvrdil, že by byl učněm připravovaným výlučně pro zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie. Ze správního spisu, ani provedeného dokazování - listinných důkazů a výpovědí svědkyň M. V. a I. F. a ostatně ani z výpovědi žalobce, nevyplývá, že by žalobce praktický výcvik v rámci studia vykonával pravidelně na pracovištích I. (II.) pracovní kategorie. Pojem pravidelnost je nutno vykládat i ve smyslu trvalosti a nepřetržitosti. Praktické vyučování žalobce v rámci učebního poměru sice probíhalo pravidelně, nikoli ovšem pravidelně na pracovištích, kde se vykonávala zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie. Uvedenými důkazy vzal soud za prokázáno, že žalobce praktický výcvik vykonával, a

to během celého učebního poměru i na jiných pracovištích, než těch, kde se vykonávala zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie. Ne všechna pracoviště Koksovny Karolina byla v roce 1985, kdy došlo k přiznání I. pracovních kategorií i pro pracovníky koksovny, zařazena do I. pracovní kategorie. Z výpovědi svědkyně M. V. bylo zjištěno, že do této kategorie bylo zařazeno středisko koksových pecí a chemické výroby, nepatřila tam úpravna uhlí, uhelná služba, laboratoře, všeobecná údržba. Rovněž z výpovědi svědkyně I. F. bylo zjištěno, že učni vykonávali praxi na dílnách, chodili i do provozů jako úpravna uhlí, uhelná služba, třídírna uhlí, chemická výroba, koksovací pece, dílny. Dílny byly zařazeny do III. pracovní kategorie. Do I. pracovní kategorie byly zařazeny pracoviště koksovací pece a chemická výroba, do II. pracovní kategorie úpravna uhlí, uhelná služba, třídírny. Výpovědi svědkyň korespondují se zjištěními z výše citovaného listinného důkazu, a to „učebního dokumentu pro učební obory“ vydaného Ministerstvem školství ze dne 24. 1. 1967, obsahujícího učební plán učebního oboru provozní zámečnick. Krajský soud uzavírá, že za situace, kdy nebylo prokázáno, že by žalobce během učebního poměru praktické vyučování prováděl pravidelně na pracovištích nebo v provozech, kde se vykonávala zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie, a ani netvrdil, že by byl učněm připravovaným pro zaměstnání I. (II.) pracovní kategorie, a žalovaná žalobci eviduje celkem v preferované pracovní kategorii I.B a II. pracovní kategorii 7 234 dnů, z toho ve II. pracovní kategorii 488 dnů v době učebního oboru a 214 dnů v roce 1986, v I.B pracovní kategorii má započteno 6 532 dnů, a pro získání 20 let v I.B pracovní kategorii, což představuje 7 300 dnů, schází žalobci v preferované pracovní kategorii 768 dnů, nárok na snížení důchodového věku mu nevznikl. Žalobce nesplnil podmínky ust. § 29 a § 74 z. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, ust. § 174 z. č. 235/1992 Sb., a § 21 z. č. 100/1988 Sb., ve znění do 31. 12. 1995. Dobu učebního poměru (která činila celkem 1 048 dnů) nelze dle názoru soudu započíst, neboť nebylo prokázáno, že by žalobce vykonával praktické vyučování v rámci studia pravidelně na pracovištích I. (II.) pracovní kategorie. Krajský soud z výše uvedených důvodů proto žaloby (ve spojených věcech) zamítl.

20. Podle § 60 odst. 1 s.ř.s. soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovaná nemá ze zákona nárok na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů od dne doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu se sídlem Brno, Moravské náměstí 6. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních a rozhoduje o ní Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 6. 10. 2022

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně